

Collita de llores

Tres gironins —tot i que cap d'ells no sigui de Girona—, Miquel de Palol, Quima Jaume i Miquel Berga, van fer bona collita a la darrera tongada de premis literaris de l'any, els que s'atorguen el mes de desembre. Aquest mes, d'una banda, és temps de balanços, però també és, tradicionalment, el mes que acull la festa major de les lletres catalanes, la Nit de Santa Llúcia. Festa major en tots sentits: perquè és la convocatòria que reuneix més premis, perquè tot sol tenir un aire provisional, festiu i atabalat, i perquè es clou amb un discurs del president Pujol que sol tenir un caire especial, amb uns continguts de catalanisme popular força més pujats que la mitjana present i habitual dels discursos del president de la Generalitat.

A la Nit de Santa Llúcia la cadaquesenca Quima Jaume va endur-se un dels premis de més prestigi i de trajectòria més llarga dels que conformen el cartell, el Carles Riba de poesia, amb una obra de títol cadenciós i malencònic, *Pels camins remorosos de la mar*. Quima Jaume va donar a conèixer-se com a poeta amb *El temps passa a Cadaqués* (Columna, 1986) —títol també especialment encertat i arrelat—, i ara ha confirmat la seva

trajectòria com a poeta tot obtenint un premi de la categoria del Carles Riba. Nascuda a Cadaqués l'any 1944, ex-monja, professora de català a les Llars Mundet de Barcelona, Quima Jaume és de les persones que encara creuen en el poder salvador de la paraula, «la poesia serveix per redimir els valors, els somnis, la soledat», diu i considera que la seva poesia, en la qual reconeix influències de Rosa Leveroni —una autora que darrerament s'està valorant cada vegada més en el conjunt de la poesia catalana—, de Joan Vinyoli i de Marguérite Yourcenar, és una poesia «romàntica, elegíaca, marcada per la voluntat de comunicar-se». Tot això hi és a *Pels camins remorosos de la mar*. El llibre es divideix en tres parts, «Redempció», «Humanitats» i «Solstici d'hivern» i passa de la reflexió sobre la poesia a la reflexió sobre el temps, sobre les absències.

A la Nit de Santa Llúcia també va conèixer els llores l'anglòfil saltenc Miquel Berga. El Premi Fundació Congrés de Cultura Catalana de Biografia i Estudis Històrics va ser per al seu estudi *John Langdon-Davies (1897-1971), una biografia anglo-catalana*. En el seu llibre, Berga ressegueix les passes d'un anglès que va

Miquel de Palol,
premi Joan Creixell.

Quima Jaume, premi Carles Riba, i Miquel Berga, premi Fundació CCC.

tenir al llarg de cinquanta anys una vinculació especial amb Catalunya i en particular amb les comarques gironines. L'estada de Langdon-Davies a Catalunya té un moment central que és, com per altres intel·lectuals anglesos de la seva generació, els anys de la Guerra Civil. Langdon-Davies envia les seves cròniques de la guerra al *News Chronicle*, publica el llibre *Behind Spanish Barricades* i viu de prop els Fets de Maig.

Abans i després del moment zenital de la Guerra Civil, Langdon-Davies tindrà una llarga relació amb diversos indrets de les comarques gironines. Primer amb Ripoll, on arriba amb la seva primera dona, el 1921, fugint d'una Anglaterra en la qual no se sentia a gust; després amb Sant Feliu de Guíxols, on viurà llargues temporades des dels anys 50 fins a la seva mort, el 1971, regentant un petit hotelet que va atreure a la vila ganxona una mena de turisme britànic de caire intel·lectual molt peculiar. Berga continua en aquesta biografia de Langdon-Davies, que ha estat la seva tesi doctoral, la investigació a l'entorn d'una mateixa època i d'uns personatges que, com Orwell, al qual també va dedicar un llibre, i els cinc intel·lectuals que estudiava a *Entre la ploma i el fusell*, van participar d'unes preocupacions i d'unes atraccions comunes, que comencen per un incomformisme decidit, pel refús envers la rigidesa i el formalisme exacerbats de la societat anglesa, que passen per l'enlluernament per la ideologia comunista, després, sovint, refusada, i per una actitud que els uneix, com és aquesta voluntat de jugar fort davant la vida...

El premi que ha rebut Miquel de

Palol té un caire substancialment diferent dels que han rebut Quima Jaume i Miquel Berga. El Premi Joan Creixell de novel·la catalana es concedeix a la novel·la que un jurat de força pes, format per Francesc Gomà, Joan Perucho, Ramon Pla, Jordi Sarsanedas, Jaume Lorés, Vicenç Villatoro, Norbert Bilbeny i Josep-Miquel Servià, considera la millor que s'ha publicat durant l'any. El premi no té dotació econòmica, i està destinat només a contribuir al prestigi del guanyador ja que no a la seva butxaca.

El Premi Joan Creixell, doncs, ha estat per a Miquel de Palol amb la seva macronovel·la *El jardí dels set crepuscles*, que es va imposar com la millor novel·la de 1989 a altres obres que hi aspiraven declaradament, com *Figures de calidoscopi*, de Ramon Solsona, *La magnitud de la tragèdia*, de Quim Monzó, *Joc de miralls*, de Carme Riera o *Casanova*, de Néstor Lujan. Miquel de Palol, que havia fet camí com a poeta i que havia precedit Quima Jaume en l'obtenció del Carles Riba —amb *El porxo de les mirades* (1982)— ha desembarcat en la narrativa amb una obra major, una novel·la amb tres volums, amb 870 pàgines, amb un joc complex d'històries diverses que ha estat un repte per a l'escriptor i que ho és ara per al lector, acostumat, en general, en aquests temps de pressa i rapidesa a enfrontar-se amb textos més suaus que aquest impressionant edifici de lletra impresa que ha bastit l'arquitecte Miquel de Palol, seduït més per les construccions narratives que per les de maons i formigó.

MIQUEL PAIROLÍ